

By almost all standards, the Second World War was the largest military conflict in history, involving and affecting most of the world's population. Its end in 1945 undoubtedly drove a wedge between the old and the new. Governments, political systems and borders altered all over the globe. It brought about a transformation of attitudes and realities. Introducing the country-based surveys, Ignác Romsics's essay is focusing on two aspects of this global conflict. In the first part of his study some basic characteristics of the war are presented. Special emphasis is put on the nature of warfare, largely as a result of scientific and technological innovations. Due to the new weapons the number of casualties was about six-seven times that of the First World War. Among them there were not only soldiers, but also civilians. Considering the atrocities against civilians the most terrible was the Holocaust – the deliberate murder of over 5 million Jews. In the second part of the essay the effects of the war are treated. The author emphasizes that the four western European states which had played a leading role in world affairs in the first half of the century, were now much weaker than before. At the same time, the USA and the

USSR emerged as the two most powerful nations in the world. Romsics shares the opinion according to which the rivalry of these two super-powers in the Cold War was the most important feature of international relations for almost half a century after 1945.

Attila Simon

■ *On New Paths: Czechoslovakia in 1945*
Keywords: *Czechoslovakia, 1945, Soviet sphere influence, pre-totalitarian state*

This study outlines the most relevant momentum of the process during which Czechoslovakia, re-established in 1945, breaking with the major fundamentals of its pre-war policies, gradually became part of the Soviet sphere of influence. Although the final turning point came only in 1948, the process leading to it had, in the author's view, already begun during the war and became irreversible from 1945. The author separately deals with the changes in the Czechoslovak foreign, domestic, and minority policy in 1945, while Czechoslovakia, in the author's assessment, can no longer be considered between 1945 and 1948 as a democratic country, but a pre-totalitarian state.

Kiegészítés a *Korunk* folyóiratot és intézményrendszerét anyagi hozzájárulással támogató magánszemélyek 2015 áprilisában közzétett névsorához

András Sándor – író, költő, Nemesvita

Árkossy István – képzőművész, Budapest

Dr. Filep Antal – néprajzkutató, Budapest

SZÁMUNK SZERZŐI

A lapszámot szerkesztette:

Kovács Kiss Gyöngy

Adorjáni Panna (1990) – mesterképzős hallgató, KRE, Budapest

L. Balogh Béni (1981) – levéltáros, PhD, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Budapest

Barta Róbert (1966) – történész, dr. habil., tanszékvezető egyetemi docens, Debreceni Egyetem Történelmi Intézet

Frojimovics Kinga (1971) – történész-levéltáros, PhD, Yad Vashem Levéltár, Jeruzsálem, Wiesenthal Institute for Holocaust Studies, Bécs

Gyarmati György (1951) – történész, az MTA doktora, főigazgató, Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára, Budapest

Hornnyák Árpád (1971) – tudományos főmunkatárs, PhD, MTA BTK Történet-tudományi Intézet, egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem Történettudományi Intézet

Kolontári Attila (1968) – történész, PhD, egyetemi docens, Kaposvári Egyetem, Pedagógiai Kar

Magyarics Tamás (1953) – dr. habil., egyetemi docens, ELTE, Magyarország dublini nagykövete

Majeros István (1949) – nyugdíjas egyetemi tanár, az MTA doktora, ELTE, BTK, Budapest

Molnár Zsófia (1992) – mesterképzős hallgató, BBTE, Kolozsvár

Murádin János Kristóf (1980) – történész, PhD, egyetemi adjunktus, kari kancellár, Sapientia EMTE, Kolozsvár

Németh István (1945) – történész, dr. habil., CsC, egyetemi tanár, Eszterházy Károly Főiskola, Eger

Pomogáts Béla (1934) – irodalomtörténész, az MTA doktora, Budapest

Részegh Botond (1977) – képzőművész, Csíkszereda

Romsics Ignác (1951) – történész, az MTA rendes tagja, egyetemi tanár, Eszterházy Károly Főiskola, Eger

Simon Attila (1966) – történész, PhD, igazgató, Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja, tanszékvezető docens, Selye János Egyetem, Komárom

Tárnok Attila (1963) – egyetemi adjunktus, PhD, PPKE

Tóth László (1949) – költő, író, Dunaszerdahely

TÁMOGATÓK

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Cluj

CONSILIA JURISTAN CLUJ

„Dönitz admirálisnak, akit a korlátlan tengeralattjáró-háború elrendelése miatt vontak felelősségre, maga Nimitz amerikai tengernagy kelt a védelmére. Az amerikai haditengerészet háború utáni főparancsnoka kijelentette: a Csendes-óceánon ők ugyanazokat a módszereket alkalmazták, mint a németek az Atlanti-óceánon. Ha tehát Dönitzet elítélik, őt is el kellene itélni. A bíróság azonban természetesen nem így járt el. Ezért, amikor 10 éves börtönbüntetését letöltve Dönitz 1956-ban kiszabadult, Nimitz és több tucat szövetséges veterán tiszt emlékkönyvvel fejezte ki tiszteletét és együttérzését »kollégájuk« méltatlannak tartott meghurcolása miatt. [...]

Ez, a más mércével mérő »nürnbergi szemlélet« vált alapjává annak a széles körökben elterjedt antifasiszta ideológiának, amely a második világháború történetét az Ördög és az Angyal harcává egyszerűsítette, s miközben a Harmadik Birodalmat démonizálta, a Szovjetuniót mentesítette minden felelősségvállalás alól. Ez mindazon országok tapasztalatának ellentmondott, amelyek elszennvedtek a szovjet Vörös Hadsereg hadműveleteit kísérő atrocitásokat, a polgári lakossággal szembeni erőszakoskodásokat.”

(Romsics Ignác)

ISSN 1222 8338

9 771222 283304 1 5 0 0 5

5 LEJ
500 FT

1945: SFÂRȘIT – ÎNCEPUT
1945: THE END – THE BEGINNING